

tillige tillade mig nogle enkelte andre Bemærkninger. Der er to Arter, to meget forskellige Classer af Bemærkninger, hvortil det Forslag giver Anledning; den ene er den Klasse, jeg vilde kalde de administrative Bemærkninger, der angaae Administrationsspørgsmaal, det er jo det, hvorom de fleste Talere hidtil have udtalt sig; den anden er de almindelige finantsielle Spørgsmaal; det er dem, jeg et Dieblif vil dvæle ved. Men ganste vist er det mig umuligt at dvæle ved vor almindelige finantsielle Stilling, uden at gaae udenfor det, der foreligger ved Loven. Vil man see paa vor finantsielle Status, som den viser sig i dette Budget, og navnlig paa de Midler, der frembyde sig til at forbedre den, maa man see ud over selve Loven. Det gjælder baade de Udgifter, om hvis Indskrænkninger der kan være Tale, og det gjælder de Indtægter, om hvis Forøgelse der kan være Tale, eller som man maa ønske nedfat; det Væsentlige kan ikke gjøres gennem Finantsloven selv. Seer jeg paa Finantsloven, seer jeg Intet; seer jeg udenfor Loven, seer jeg, hvad der gjøres ved særlige Love, seer jeg Alt, Foranstaltninger af største og meest indgribende Vigtighed. — Hvad den almindelige finantsielle Status angaaer, ønsker jeg kun at gjøre et Par Bemærkninger. Jeg troer, at hverken det ærede Medlem, som talte om meget stor Underbalance, jeg troer af 3 Millioner, eller det andet ærede Medlem, der meente, der slet ingen Underbalance var, men endog Overskud, har fuldkommen Ret. Spørgsmaalet om, hvilken af disse to Meninger man vil slutte sig til, maa ene og alene heroe paa den Maade, hvorpaa man betragter de Udgifter, de 3 Millioner, der skal anvendes til de nyeste Jernbaner. Jeg troer, det er lige forleert at betragte Jernbanernes Anlæg alene som Noget, der formindsker Formuen, og at betragte dem som et Activ, der repræsenterer den hele dertil gjorte Udgift. Vil man nærmere undersøge, hvorledes Status virkelig er, maatte man gaae ind paa en detailleret Undersøgelse af den Bærbi, som disse Jernbaner

egentlig kunde repræsenterere — vel noget mere end den Indtægt, de i Diebliffet give; vilde man være correct, vel rettest efter den Bærbi, de maatte antages at have, hvis man vilde afhænde dem. Men ganste vist, der kan være forskellige Meninger om Status; men jeg troer, det er paa den ene Side ikke rigtigt at paastaae, der er Overskud, paa den anden Side langt mindre rigtigt at troe, at der er saa stor Underbalance. Ganste vist have vi nogen Underbalance; jeg troer ikke, man ved en omhyggelig Undersøgelse vil kunne komme til andet Resultat. Derfor kan vor Status godt i det Hele taget siges at være tilfredsstillende; men det er den kun i Forbindelse med den extraordinaire Stat, uden hvilken vi ganste vist vilde have en overordentlig slet Balance; det er alene ved den, at den er blevet nogenlunde god; om end den vil vise sig i et mindre godt Lys, naar de extraordinaire Bevillinger komme. — Gjælder det en Bedømmelse af vor hele finantsielle Tilstand, hører jeg ganste vist til dem, der see den i et overmaade godt Lys. Jeg paastaar, at Danmark er et Land, der staaer høit i finantsiel Henseende — man behøver jo for at vise dette blot at pege paa den Credit, som vi nyde paa Pengemarkedet, som jo er det fineste og bedste Barometer for et Lands finantsielle Tilstand — en Credit, som vi ogsaa ganste vist tildeels sthybe vor frie Forfatning. Vilde vi sammenligne Danmark med andre Lande i saa Henseende, f. Ex. med Rusland, vil det maastee i Intet mere vise sig, af hvilken Betydning det er at have en fri Forfatning; det er ganste vist for en Deel den, vi maae tilskrive, at vi under vore vanskelige Forhold have haft en saa overordentlig god Credit. Men ogsaa i andre Henseender er der vistnok tilstrækkelig god Grund dertil. Der er her en enkelt Bemærkning, som jeg skal tillade mig at gjøre; det er en Art flygtig Sammenligning, jeg da vil anstille imellem vor Gjæld og vore Activer. Vil man gaae ind paa en omhyggelig Undersøgelse af, hvad vor Gjæld er, da maa man søge at udfinde den forskellige